

Еўрапейскі гуманітарны ўніверсітэт

Міжнародная навуковая канферэнцыя *"Контурны сучаснай крытычнай тэорыі"*

Вільня (Літва), 14-15 чэрвеня 2024 года

Дарагія калегі і каляжанкі,

запрашаем Вас прыняць удзел у міжнароднай навуковай канферэнцыі *«Контурны сучаснай крытычнай тэорыі»*, арганізаванай Еўрапейскім гуманітарным універсітэтам (Вільня, Літва) і прысвечанай памяці беларускага філосафа Ўладзіміра Фурса (1963-2009).

Разважанні аб узрастаючым адчужэнні і новых формах несвабоды становяцца ўсё больш актуальнымі ў сучасным свеце ў кантэксце працэсаў дэ-дэмакратызацыі, узмацнення кансалідацыі і салідарызацыі аўтарытарных рэжымаў, а таксама грамадска-палітычнай фрагментацыі ў дэмакратычных краінах. Гэта прымушае многіх сацыяльных тэарэтыкаў вяртацца да ідэй, распрацаваных у межах крытычнай тэорыі, заснаванай на прынцыпах рэфлексіўнасці і негатыўнасці ў адносінах да сучасных сацыяльна-палітычных парадкаў. Крытычная тэорыя пасля інтэнсіўнага развіцця на працягу 20 стагоддзя ў неамарксісцкім ключы (у тым ліку ў «Франкфурцкай школе») стала часткай сацыялагічнага канону. Аднак новыя тэндэнцыі сацыяльных змен у заходніх і незаходніх краінах патрабуюць шырэйшай канцэптuallyнай платформы для распрацоўкі крытычных тэарэтычных мадэляў, якія адпавядаюць сучасным сацыяльным і культурным умовам.

Сучасная крытычная тэорыя з'яўляецца трансдысцыплінарнай даследчай стратэгіяй і адыходзіць ад вузкай пераемнасці з "Франкфурцкай школай", уключаючы ў сябе мноства разнастайных дыскурсаў: постмарксізм, псіхааналіз, культурныя і посткаланіяльныя даследаванні, фемінізм і г.д. Будучы, хутчэй, свайго роду "парасонавым тэрмінам", чым інтэгральнай канцэпцыяй, крытычная тэорыя паўстае як кропка сыходжання самых розных падыходаў да асэнсавання актуальнай сацыяльнай сітуацыі.

Філасофскі інтэлектуальны праект У. Фурса таксама быў шмат у чым сфакусаваны на пошуку і асэнсаванні крытычнай тэорыі сучаснасці, рэлевантнай актуальным працэсам сацыяльнай трансфармацыі. Сам Фурс абазначаў сацыяльную крытычную тэорыю як даследчую праграму, якая прадстаўляе сабой "разумовую прастору магчымага, частковай рэалізацыяй якога з'яўляюцца разнастайныя аўтарскія канцэпцыі". Некаторыя складнікі гэтай праграмы былі сфармуляваны Ў. Фурсам у кнізе "Контурны сучаснай крытычнай тэорыі" (2002 г.):

- *крытычная самарэфлексія мадэрнага тыпу сацыяльнага жыцця;*

- *цэласная крытыка рэфікацыі сацыяльнай матэрыі ў нарматыўным свеце бачнай утопіі сацыяльнай эмансiпацыі;*
- *пабудова полідысцыплінарнай тэорыі сацыяльнага жыцця пры інтэгральнай ролі філасофскай рэфлексіі;*
- *канстытуцыйная роля гістарычнай канцэпцыі, якая раскрывае амбівалентнасць сацыяльнай эвалюцыі наогул і генезісу мадэрну ў прыватнасці;*
- *крытычная тэорыя як форма ажыццяўлення рэвалюцыйнай палітыкі.*

Канферэнцыя бачыцца як нагода, з аднаго боку, ушанаваць памяць беларускага філосафа, сумясціўшы 2 знакавыя даты – 60 гадоў з дня нараджэння (2023 г.) і 15 гадоў з дня смерці (2024 г.). З іншага, накіравана на тое, каб актуалізаваць і асэнсаваць умовы магчымасці крытычнай тэорыі ў кантэксце сучасных сацыяльных трансфармацый (уключаючы сітуацыю ў Беларусі і Цэнтральна-Усходняй Еўропе).

Тэмы для абмеркавання:

- крытычная сацыяльная тэорыя: гісторыя і сучасныя канцэпцыі;
- крытычная герменеўтыка і мультыплікацыя сацыяльнага ўяўнага;
- крызіс дыскурсу глабалізацыі і паняцце рэгрэсіўнай сацыяльнасці Ё. Фурса;
- канцэпцыі сучаснасці/мадэрну;
- (пост)марксізм і крытыка капіталізму;
- псіхааналіз: дыверсіфікацыя і дэнатуралізацыя паняцця грамадства і суб'екта;
- фемінісцкая і гendarная тэорыя ў дзеянні: для Беларусі і ў свеце;
- крытычная тэорыя мэдыя, Інтэрнэту і тэхналогій;
- посткаланіяльныя даследаванні;
- даследаванні палітыкі ў рамках крытычнай сацыяльнай тэорыі;
- нарматыўны ідэал аўтаноміі і дэмакратыі сёння;
- ідэя добрага ўніверсітэта і крытычная педагогіка.

Працоўныя мовы канферэнцыі: беларуская, руская, англійская.

Формы ўдзелу ў канферэнцыі: стацыянарны і анлайн-выступ з дакладам.

Падача заявак ажыццяўляецца да 15 сакавіка 2024 года праз запаўненне [анлайн-формы](#).

Месца правядзення канферэнцыі: Еўрапейскі гуманітарны ўніверсітэт, вул. Савічяўс 17, Вільня, Літва.

Па выніках канферэнцыі плануецца публікацыя дакладаў у часопісе "Топас" (ЕГУ, Вільня, Літва).